

SZEM

SZTE UNIVERSITY OF SZEGED

S Z E G E D I E G Y E T E M M A G A Z I N | 2018 | 1 |

UNIVERSITY OF SZEGED

ŐRSÉGVÁLTÁS AZ EGYETEMEN

*Iránytűjük
az SZTE
érdeke*

MEGHATÁROZÓ BERUHÁZÁSOK

NAPFÉNYES EREDMÉNYEK

*Ezred olyan vékony
réteg is elég*

”

**KAPU A
VILÁGRA**

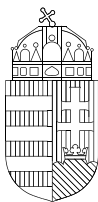
*Mindig népszerűsítem
a szegedi egyetemet ”*

IMPRESSZUM: A kiadvány az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával készült. ■ Projektazonosító: **EFOP-3.6.1-16-2016-00008** „*Intelligens élettudományi technológiák, módszertanok, alkalmazások fejlesztése és innovatív folyamatok, szolgáltatások kialakítása a szegedi tudásbázisra építve*” ■ Készítette: **SZTE Nemzetközi és Közkapcsolati Igazgatóság**. ■ Felelős kiadó: **Szabó Gábor rektor**. ■ ISSN azonosító: **0230-791X**. ■ Nyomda: **HTS-ART Nyomdaipari és Szolgáltató Kft.** (Budapest)

SZÉCHENYI 2020

**MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA**

**Európai Unió
Európai Szociális
Alap**

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

04

ŐRSÉGVÁLTÁS AZ EGYETEMEN

*Párhuzamos interjú
Szabó Gáborral
és Rovó Lászlóval.*

10

AZ EGYETEM JÖVŐJÉT MEGHATÁROZÓ BERUHÁZÁSOK

Összegez Fendler Judit kancellár

Realisztikus romantika

*Datki Zsolt
neurobiológust
kérdztük.*

14

18

NAPFÉNYES EREDMÉNYEK

*A filléres áram
reményével kecsegtet
a perovszkit anyagcsalád.*

Janáky Csaba

22

KAPU A VILÁGRA

*Az átfogó program a Szegedi
Tudományegyetem
kapcsolatrendszerének erősítésére
és nemzetközi láthatóságának
növelésére fókuszál.*

26

A könyvtár digitális írásstudásunkat fejleszti

–mondja Keveházi Katalin főigazgató

Örségváltás az egyetemen

ÚJSZÁSZI Ilona
BOBKÓ Anna

„Nincs forradalom.” „Zökkenőmentes az örségváltás.” Ez az üzenete annak, hogy 2018 eleje óta a Szegedi Tudományegyetem búcsúzó és leendő rektora is részt vesz a kabinet és a szenátus ülésein, vagy együtt jelenik meg például a tavaszi állásbörzén és a hasonló rendezvényeken, közösen tárgyal mondjuk a kínai delegációval. Így aztán természetes, hogy a két professzort, a rektori megbízatása utolsó heteit töltő Szabó Gábort és az SZTE kormányrúdját átvételére készülő Rovó Lászlót közös interjúra, a 2018. július 1-jei fordulattal kapcsolatban számvetésre és jövőbe nézésre kérte a Szegedi Egyetem Magazin.

– Szeged város költségvetésénél jóval nagyobb a Szegedi Tudományegyetem büdzséje. Ugyanakkor a gazdálkodás feltételrendszere az elmúlt 8 évben „hullámzott”. A változó feltételek közepette dolgozva mely eredmények elérésére büszke?

Prof. Dr. Szabó Gábor: – Olyan nehéz időszakon mentünk keresztül, amelyek szerénységre ösztönöztek a célok kitűzésében is. Így aztán eredmény az is, hogy egyben maradt az egyetem közönsége, nem hullott szét az intézmény marakodó karok halmazára,

Iránytűjük „az SZTE érdeke”

Ha az ember azt csinálja, amit szeret, akkor sohasem dolgozik... A Konfuciusznak tulajdonítható megállapítást igaznak érzi a fül-orr-gégész professzor Rovó László és a lézerfizikus akadémikus Szabó Gábor is. De mit szól a napi 10–12 órás munkanaphoz a család? Miként töltődik föl a professzor? A kötelezettségek, feladatok és kedvtelések érdekében mi jelent iránytűt?

– Nálam a család „apraja” már kirepült a fészekből, a legkisebb is a minap múlt 30 éves. Igaz, már az akadémiai székfoglalóm idején is megköszöntem a feleségemnek, hogy 25 éven át fenntartotta a látszatot a gyerekeinknél, hogy apjuk is van... Úgy gondolom, hogy ha valaki valamit el akar érni – mindegy, hogy lézerfizikus vagy fül-orr-gégész – annak olyan elhivatottsággal kell dolgoznia, ami nem fér bele a 8 órás munkaidőbe – vélekedett **Szabó Gábor**. – Esetemben a feltöltődést a rektori feladat időszakában az jeleníti, hogy időnként fizikával foglalkozom – nagy-nagy örömmel, hiszen ez a valódi hivatásom és a hobbim.

– Eddig igyekeztem úgy irányítani a karrieremet, hogy a családban se legyen senkinek hiányérzete. Megszoktam már: tudományal, kutatással, a klinika igazgatásával, sebészettel, posztgraduális oktatással foglalkozni 10–12 órás munkanapot jelent – nézett vissza **Rovó László**.

– A rendelkezésre álló szabadidőmben régebben sokat olvastam. Manapság aktívan sportolva – például síelés vagy terepfutás közben – igyekszem átgondolni a dolgokat és feltölteni. Tudom, eddigi időbeosztásomat fel kell adni, karrieremet háttérbe kell helyezni, mint minden korábbi rektornak, aki a „szegedi egyetem érdekét” tekintve vállalta a feladatot.

▶▶ 6

Az SZTE egy olyan óriási hajó, amit lehet és kell kormányozni, és fordulóképes is, tehát nem úgy kell vezetni, mint egy hullámok között bukdácsoló motorcsónakot.

Prof. Dr. Szabó Gábor

hanem – legalábbis jó néhány társintézményhez képest – itt jól érzékelhető a belső szolidaritás. Eredmény az is, hogy a karok között fejlődött a tudományos együttműködés, kialakultak olyan multidiszciplináris projektek, amelyek egybeesnek a fenntartó céljaival, és ilyen előzmények után szállhattunk be az Új Nemzeti Kiválósági Programba. Fontos célom volt, hogy az egyetem aktuális financiai problémáit ne észleljék a betegek és a hallgatók. Ennek megvalósítása nem kis erőfeszítésbe került, de sikerült. Lényegesnek tartom, hogy az egyetemünk szenátusa a kritikus helyzetekben is egységes maradt, így meg lehetett kötni azokat a kompromisszumokat, amelyekre szükség volt, hogy eljussunk a máig.

– A 2018 nyarán induló időszak céljai eléréséhez milyen indikátorokat rendel?

Prof. Dr. Rovó László: – A legfontosabb indikátornak az egyetemi költségvetés egyensúlyba kerülését tekintem. Az intézményi gazdálkodás alapját jelenti a hallgatók száma utáni állami normatíva, illetve a diákok által befizetett önköltségi díj. Lényeges, hogy a karok saját stratégiai tervet dolgozzanak ki, jelöljék meg a forrásokat például annak érdekében, hogy hallgatói létszámukat 10 százalékkal növelni tudják a közeljövőben. Kulcskérdés egy állami fenntartású egyetemenél a kormányzati támogatás mértéke, így aztán a fenntartó által kitűzött célok eléréséhez rendelt indikátorok teljesítésére is tekintettel kell lennünk. Az állami támogatás ugyanis kompetitív forrás, amelynek elnyeréséért más egyetemekkel együtt versenyzünk. A rektor részéről aktívabb szerepvállalásra van szükség, hogy belül minden egység úgy érezze: az egyetem mozaikképének kiegyenlített színesítéséért és fejlesztéséért dolgozik, miközben a kormányzat felé demonstrálja, hogy az SZTE célja: egy regionális szerepkörű egyetemből európai szinten is mértékadó, élvonalba tartozó intézménnyé fejlődni.

– A hazai felsőoktatási intézmények működésében jelentős

Szolgáltató egyetem-a hallgatókért

A középkor első egyetemei a tanárok és a diákok közösségét jelentették. Egy modern universitas rektora mennyiben támaszkodhat a hallgatókra, illetve az e közösséget képviselő EHÖK-re?

– Néhány perrel a hátunk mögött furcsa lenne azt mondani, hogy az együttműködésünk zökkenőmentes volt, ám csak a szépre emlékezem. ... – nézett vissza **Szabó Gábor**. – A modern egyetem szolgáltató – a hallgatóknak is. Saját hallgatóim a megmondhatóit, hogy véleményük alapján változtattunk még hálótérvet is. ... Tehát a hallgatókkal jó a kapcsolat, örömmel dolgozom a körükben, őket első éves koruktól kezdve kollégának tekintem. Az egyetemi szintű tudásátadás nem egyirányú folyamat: jó minőségű SZTE-diploma a hallgató és oktató közös munkájának az eredménye. Kulcskérdés a tehetséggondozás, mert önmagában is a szegedi egyetemre vonzza a tudásra szomjas és tanulásra kész fiatalokat, e korosztály elitjét.

– A hallgatói képviselettel rektorjelöltként beszélgetve elmondtam, hogy az egyik ok, ami miatt létezik az egyetem: maguk a diákok – utalt kiindulópontjára **Rovó László**. – A hallgatók véleménye, jóléte rendkívül fontos, az itt eltöltött 3–5–9 évüknek az emlékei hatással lehetnek az egyetem jövőjére is. Az egyetem működésének hallgatóorientált területein hozott döntéseknél tekintettel kell lenni a képviseletük véleményére, míg egyéb témakörökben az ösztérek számít. Őszintén remélem, ha a hallgatók is érzékelik: jobb kollégiumokban élhetnek, jobb oktatási feltételeket kapnak, jobbak lesznek az ösztöndíjaik és a sportolási lehetőségeik, akkor a jelenlegi átpolitizáltságból átfordul a képviseletük is abba az irányba, amelyben fókuszba kerül az universitas.

21 000
EGYETEMI HALLGATÓ

15% KÜLFÖLDI HALLGATÓ

▶▶ 7.

változást hozott a kancellári rendszer bevezetése. Tapasztalatai szerint milyen nehézségekkel és előnyökkel járt ez a fordulat?

■ **Szabó Gábor:** – A kancellárok érkezésére árnyékot vetett, hogy hangsúlyozottan kívülről jöttek, ezért az egyetemi közvélemény és az akadémiai közösség gyanakvással fogadta ténykedésüket. E funkció fenntartása rendjén való, ha kiválasztásukba bekapcsolják az intézményeket, például – ahogy azt az utóbbi időszakban tapasztaltuk – a Rektori Konferencia delegáltjait. Ezzel ugyanis megteremtődnek az együttműködés feltételei. Az SZTE másodjára kinevezett kancellárjával együttműködésünk kiegyensúlyozott: a másik fél számára szükséges információkat megosztjuk egymással, sokszor vitatkozunk, de mindig kompromisszumra jutunk az egyetem számára lényeges kérdésekben. Fontos hangsúlyozni, hogy nálunk nem jött létre kancellária, az SZTE igazgatóságai olyan szakmai szervezetek lettek, amelyek egyaránt reagálnak a kancellártól és a rektortól érkező kérésekre, és szakmai munkájukkal részt vesznek a döntések megalapozásában.

■ **Rovó László:** – Kiemelkedően jónak minősíthető országos szinten is az SZTE rektorának és jelenlegi kancellárjának az együttműködése. Ez eredményezte, hogy például sok párhuzamosság megszűnt, jelentős fejlesztési források érkeztek az egyetemre. Jómagam ezt az irányt szeretném folytatni. Bonyolult módon összekapcsolt és összetett hálózati rendszer a szegedi egyetem, amelyet a rektornak és a kancellárnak egymással harmonikus mozgásban kell vezetnie. Ez azt is jelenti, hogy például az akadémiai szféra terveit képesek legyünk gazdasági számításokkal alátámasztani.

– „*Kell egy csapat!*” – szokták mondani a sikerorientált vezetők.

■ **Szabó Gábor:** – Büszke vagyok mindkét csapatomra. Köszönöm mindkét ciklus rektorhelyetteseinek a munkáját: jól teljesítettek, miközben szakmailag is előrehaladtak. Büszke vagyok arra is, hogy a nők olyan arányban kaptak itt lehetőséget, mint sehol máshol a hazai egyetemeken.

■ **Rovó László:** – Úgy gondolom, hogy a hatékony rektori

▶▶ 9.

Prof. Dr. Szabó Gábor (1954)

okleveles fizikus (JATE, Szeged)

Tudományos fokozat: az MTA rendes tagja (2010)

Munkahely: SZTE, Optikai és Kvantumelektronikai Tanszék

Beosztás: egyetemi tanár, rektor (2010. július 1. – 2018. június 30.)

Tudományos érdeklődés, fő kutatási területek: fotoakusztikus spektroszkópia és alkalmazásai, ultragyors lézerspektroszkópia, femtoszekundumos impulzusok előállítása, nemlineáris optika, lézerek orvosi alkalmazásai. Az MTA–SZTE Fotoakusztikus Kutatócsoport vezetője.

Tudományos közlemények: nemzetközi folyóiratokban: **270**, nemzetközi konferenciákon: **165**, magyar nyelvű közlemények: **61**; hivatkozások (önhivatkozások nélkül): **2089**; szabadalmak: **14** magyar, **5** USA, **3** német.

A földgázban kénhidrogén mérésére alkalmas műszerük több tengeri fúróplatformon működik a nap 24 órájában. A klímamodellézést is segítheti a léggőri vízgőz mérésére alkalmas berendezésük.

2007 óta a Magyar Innovációs Szövetség elnöke.

Prof. Dr. Rovó László (1965)

általános orvos (Szegedi Orvostudományi Egyetem), fül-orr-gégész, audiológus, foniáter szakorvos

Munkahely: SZTE, Fül-orr-gégészeti és Fej-nyaksebészeti Klinika

Beosztás: egyetemi tanár (2012–), klinikaigazgató (2012–), rektor (2018. július 1. –)

Tudományos érdeklődés, fő kutatási területek: fül-orr-gégészet, fej-nyaksebészeti onkológia, gégeszűköletek sebésze, cochleáris implantatio, fül-orr-gégészeti, neurológiai kórképek. Orvosi praxisában elvégzett műtétek száma: több mint 12 ezer.

Tudományos közlemények: Összes tudományos és felsőoktatási közlemény száma: **213**, tudományos közleményekben leírt új műszerek: **3 db**, új műtéti eljárások: **15 db**; közleményeinek és alkotásainak független idézettségi száma: **234**; összesített impakt faktor: **51 229**; szabadalmak: **2** magyar, **1** nemzetközi.

Hazánkban először hajtott végre Baha-műtétet egy felnőtt betegen (2009).

A Haszon Magazin beválasztotta az orvos TOP100 közé (2016).

A hiányzó
középkorosztállyal
jellemezhető
utánpótlási
helyzetben
magyar és
külföldi
kutatók és
munkacsoportok
ide csábításával
szeretnénk
fordítani. Ezzel
újraértelmezzük
az egyetem
kiválóságát.

Prof. Dr. Rovó László

működés feltétele egy erős tagokból álló, hatékony kabinet fölállítására, ám az egyeztetési folyamat akár június végéig is eltarthat. Elképzelhető, hogy a fejlesztési feladatok koordinálására külön személyt kérek föl. Elkezdjük az oktatási potenciál és szerkezet, az oktatói terhelés és a szakok versenyképességének a felmérését, át szeretném világítani a kutatói hálózatot, hogy láthatóvá váljanak az erős és a megerősítésre váró csomópontok.

– *Mit tart a három legfontosabb kihívásnak, amivel az SZTE-nek meg kellett, illetve majd meg kell küzdenie rektori hivatali ideje alatt?*

■ **Szabó Gábor:** – A legnagyobb kihívás, a gazdálkodás nehézségei, legalább háromszor jelentkeztek két rektori ciklusomban. Indulásakor a Széll Kálmán Terv számunkra váratlanul elvonásokat hozott, ki kellett védeni a létszámleépítés veszélyét, ami megzavarta volna az intézmény működését. Áthúzódó problémát jelentett az egészségügyi finanszírozásbeli negatív egyenlegünk. Ennek okai közül a belsőtök igyekeztünk megszüntetni, de a külső problémák fölött nem rendelkezünk kontrollal. Mindezek közepette kellett felkészülnünk az utóbbi két évet jellemző „kellemes gondok” kezelésére: sikeres pályázataink megvalósítására.

■ **Rovó László:** – A korábbi problémák megoldása versenyhátrányba hozta a Szegedi Tudományegyetemet. A legégetőbb feladat a legnagyobb költségvetésű egység, a klinikai központ gazdasági konszolidálása, mert ennek megoldása nélkül az egyetem gazdálkodása instabil marad. Az SZTE kutatási-fejlesztési potenciálja alapján, a klinikai fejlesztésekkel, az ELI-ALPS kutatóközpont körüli Science Park kialakulásával, továbbá a bölcsészettudományi és a művészeti kari infrastruktúra modernizálásával jó esélyünk van arra, hogy megfeleljünk a XXI. században az egyetemi oktatással és kutatással, a művészeti tevékenység támogatásával kapcsolatos kihívásoknak.

2210
EGYETEMI OKTATÓ
ÉS KUTATÓ

Az SZTE új rektorának öröksége, hogy tudós társaival jó választ adjon a kérdésre: Miként lehet a most rendelkezésre álló pénzforrást úgy felhasználni, hogy azzal megteremtsék a 2020 utáni kutatói támogatás lehetőségét is?

77

AZ EGYETEM JÖVŐJÉT MEGHATÁROZÓ BERUHÁZÁSOK

GAJZER ERZSÉBET

BOBKÓ Anna

A 2017. év a pályázatoké volt, azok megvalósítása a következő 3–4 évben kiemelt figyelmet, elkötelezettséget és kapacitást igényel a Szegedi Tudományegyetem munkatársaitól. A pályázati vállalások beindítása mellett kormányzati forrásokat is nyert az SZTE. Ezek mindegyike illeszkedik az intézményfejlesztési tervhez. Összegzésre az SZTE kancellárját, dr. Fendler Juditot kértük.

Az infrastrukturális és eszközfejlesztések egyik eleme az SZTE Zeneművészeti Kar száz éve várt felújítása, bővítése, ami magába foglal egy kiemelkedő akusztikájú kisebb koncerttermet is – tudtuk meg dr. Fendler Judittól. A Szegedi Tudományegyetem kancellárja hozzátette: – A Fül-orr-gégészeti Klinika bővítése, felújításának szükségessége mindazok számára evidencia, akik maguk vagy gyermekük betegsége kapcsán megtapasztalhatták a zsúfolt, méltatlan körülmények között

végzett heroikus munkát, amit a klinika dolgozói végeznek. Mindkét fejlesztés primer módon szolgálja a város és a régió igényeit is.

Kiemelt jelentőségű az egészségügyi ellátás szempontjából, hogy az SZTE számára lehetővé válik a képződi diagnosztikai eszközpark teljes megújítása, ennek révén pedig, az ellátás színvonalán túl, a kutatási projektek és a térítéses betegellátás lehetőségei is megnövekednek.

A Vadonatúj Klinika, a „VUK” mellé tervezett Fejközpont felépítése

Széchenyi 2020 pályázatok (2018. május 15-i állapot)

Cél	A támogatás összege
Egészségfejlesztés:	4,12 Mrd Ft
Oktatásfejlesztés:	14,49 Mrd Ft
K + F + I:	29,75 Mrd Ft
összesen:	48,36 Mrd Ft

30 EFOP

60 GINOP

1 KEHOP

» 13.

A portrait of Dr. Fendler Judit, a woman with short, wavy brown hair, smiling warmly. She is wearing a dark blue blazer over a white collared shirt and a pearl earring. The background is a soft, out-of-focus outdoor scene. On the left side of the page, there is a decorative vertical element consisting of white, stylized, overlapping leaf-like shapes.

”

*A fejlesztések
révén
növekedhet
az SZTE
nemzetközi
láthatósága*

*Dr. Fendler Judit
kancellár*

SZTE Szeged *Az egyetem: város a városban*

ELI-ALPS Science Park területének előkészítése

1,75 milliárd Ft

Az SZTE kutatás-fejlesztés-innováció portfóliója:

- 43 szabadalom
- 16 know-how
- 102 ipari partner
- 13 hasznosítási szerződés
- 35 közös fejlesztés ipari partnerekkel
- 250 K+F szerződés (2013–2017)
- 1,0 Mrd Ft bevétel/év
- 2 SZTE tanúsító védjegy

Zeneművészeti Kar fejlesztése

3,0 milliárd Ft

Állam- és Jogiudományi Kar fejlesztése

650 millió Ft

Diagnosztikai képalakító berendezés

4,8 milliárd Ft

Fül-orr-gégészeti és Fej-nyaksebészeti Klinika fejlesztésére

1,1 milliárd Ft

„Szeged a legszebb egyetemi város”

„Az SZTE-é a legszebb egyetemi campus”

2017 – eduline.hu

Szeged egyetemi konferenciaváros (2018 június – október)

4 kongresszus
3 nyári egyetem

„Fej”-központ kialakítására

9,0 milliárd Ft

Infektológiai Klinika és Oktatóközpont kialakításának előkészítése

76 millió Ft

Időzóna
CET (UTC+1)

É **46° 15' 18"**
K **20° 8' 42"**

KIEMELT NÖVEKEDÉSI ZÓNA

Szeged

Hódmezővásárhely

1183

15. század

városi rang

1246

mezővárosi rang

1437

281 km²

483 km²

3.
legnépesebb
város

2.
legnagyobb
területű település

166 ezer

46 ezer

– azon túlmenően, hogy európai szinten kiemelkedő szakmai központ jön létre, ahol a fejlett foglalkozó szakmák, a diagnosztika és az onkológiai kezelés kapnak helyet – lehetővé teszi a klinikai ellátások racionalizálását, a betegutak hatékonyabbá tételét, így a gyógyítás színvonalának és betegbarát voltának javítását. A tudományos beruházások közül kiemelkedik az ELI lézereközpont melletti Science Park kialakítása.

– A beruházás első lépése az, hogy a terület alkalmassá tegyük arra, hogy kutatás-fejlesztésben erős beruházók települhessenek a Park területére, illetve az egyetem ilyen irányú terveit is megvalósíthassuk – mondta dr. Fendler Judit. A kormány által rendelkezésre bocsátott forrás lehetővé teszi, hogy meginduljon a terület lőszertmentesítése, régészeti feltárása és a beruházás előkészítése. Ezek az országos és európai szinten is kiemelkedő beruházások az egyetem nemzetköziesítési céljait is szolgálják. A fejlesztések révén növekedhet az SZTE nemzetközi láthatósága, emelkedhet a külföldi hallgatók és kutatók száma.

Szeged–Hódmezővásárhely

75 perc

45 perc

40 perc

35 perc

S Z E R B I A

Tram-Train

(Szeged–Hódmezővásárhely)

25 perc

(várható átadás: 2019)

Rektori
Épület

Kari épületek

ELI ALPS

Fejlesztési
projektek

Zöldterület

Realisztikus romantika

 BOBKÓ Anna

Munkaidejükben egyetemistákat oktatnak, gyógyíthatatlan betegségek ellenszerét keresik, innovatív találmányok megálmodói, vagy éppen a világűr rejtelseit kutatják. Mi-re cserélik a fehér köpenyt munka után? Hogyan töltik szabadidejüket a Szegedi Tudományegyetem oktatói, kutatói? „Tudós hobbik” rovatunkban Datki Zsoltot, a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Pszichiátriai Klinika neurobiológusát kérdeztük.

Gyermekkorától a westernfilmek szerelmese Datki Zsolt. Az SZTE Általános Orvostudományi Kar Pszichiátriai Klinika neurobiológusa a tótkomlói lövészklub tagjaként eleveníti fel a misztikus vadnyugatot szabadidejében. A munkás órákban pedig az Alzheimer-kór és biokémiai hátterének feltárása, megértése, modellezése a feladata.

”

*A küzdelem, a harc
testesíti meg
a becsületet*

– Mióta űzi a hobbját?

– A vadnyugat kalandos és romantikus, de egyben kemény törvények által formált világa azóta vonzott, amióta tudatomra ébredtem. Édesapám két éves koromtól vitt moziba, régi, klasszikus westernfilmekre. Akkor Erdélyben még nem volt más ablak a nagyvilágra, csak havonta egy film a mozivásznon. Mostanra az álomból valóság lett, és a tótkomlósi lövészkлуб tagjaként fesztivál jelleggel minden évben felelevenítjük a vadnyugatot.

– Miért szereti, milyen pluszt ad?

– Az én világnézetemben, talán székelly mivoltomból fakadóan, mindig is a küzdelem és a harc testesíti meg a becsületet. Természetesen ez itt jó értelemben azt jelenti, hogy soha ne torpanjak meg a kihívásoktól, valamint azt is, hogy becsüljem az ar-

ra méltó embertársaimat. Számomra a vadnyugat történelme, jelképei és misztikuma ezt testesíti meg.

– Mi a legemlékezetesebb élménye a hobbjával kapcsolatban?

– Kitörölhetetlen érzést adott az a pillanat, amikor apukám közölte, hogy a kedvenc westernszínészem a valóságban nem halt meg, hogy a film csak játék. Így egy életre szóló játék is maradt...

– Mi a kutatási területe?

– A kutatási területem az Alzheimer-kór és biokémiai hátterének feltárása, megértése, modellezése. Munkatársak, sejtek, mikroszkópok, labornyüzsgés, néha elmélkedés, vagyis egyfajta romantikus realizmus vesz körül minden nap. Jelenleg a gasztrointesztinális motilitás mérésével foglalkozom neuro-

pszichiátriai körképekben, különös tekintettel a szorongásos tünetekre. Ok-okozati összefüggéseket és/vagy párhuzamokat keresünk a mentális betegségek és az emésztőrendszer elektromos aktivitása között. Meggyőződésünk, hogy a szomatikus (testi) rendellenességek képesek befolyásolni az egyének érzelmi és szellemi hangulatát, valamint ezen paraméterek mérése diagnosztikai jelentőségűvé is válhat.

– Van-e összefüggés a munkája és a hobbjá között?

– Közvetlen összefüggés nincs a szakmám és a hobbjám között, de jobb is ez így, mert két külön világ a kettő, és én kedvemre jöhetnek-mehetnek köztük. A kutatással ellentétben a hobbjám egy realiztikus romantika.

KITARTÁS ÉS AKARAT

✦ Kósa Boglárka

Márton Anita szerezte a magyar pályaatlétika első világbajnoki aranyérmét. A Szegedi Tudományegyetemen gyógypedagógusként végzett élsportoló a birminghami fedett pályás világbajnokságon a világ idei legjobb eredményével, országos csúccsal nyerte a női súlylökést. A világbajnokot egyetemi éveiről és a siker titkáról kérdeztük.

A Szegedi Tudományegyetem végzett hallgatója évek óta a nemzetközi sportelit tagja: fedett pályán több Európa-bajnokság győztese, a 2016-os portlandi világbajnokság ezüstérmese. 2018-ban a birminghami fedett pályás világbajnokságon országos csúccsal, 19,62 méterrel a női súlylökés bajnoka.

• **A birminghami világbajnokságon, ahol a magyar atlétika első világbajnoki aranyát szerezte meg, betegen vett részt. Honnan merített erőt ahhoz, hogy mégis végigcsinálja?**

– Szerencsére azért nem volt akkora nagy a baj. A világbajnokság hetében megfáztam egy kicsit. A versenyen egész jól éreztem magam, inkább utána volt rossz, hiszen kihajtottam magam rendesen, beleadtam mindent ebbe a versenybe. Tudtam, hogy az alapozás kezdte óta azért dolgoztam, így nem állíthatott meg egy kis megfázás.

• **Azt mondják, igazi versenyző típus, mert éles helyzetben és akkor is általában az utolsó körben löki a legnagyobbat. Ez tudatos stratégia?**

– Régebben nekem sem ment így, sportpszichológus segített megtanulni, hogyan tudom kihozni magamból a maximumot versenyen, mit csináljak akkor, ha izgulok. Ugyan készülünk rá valamilyen szinten, hogy három lökésből mindig ki kell jönnie egy nagynak, mégsem tudatos az, hogy az utolsó kísérletre lökjem a legnagyobbat. Ez talán kicsit tudatalatti, ilyenkor

érezem igazán, hogy tényleg nincs több lehetőségem.

• **A világbajnokság után szinte egyből indult tovább Portugáliába, a következő versenyre. Nincs megállás? Van azért idő néha pihenni is kicsit?**

– A pihenés jelen esetben az utazás volt, illetve a világbajnokság után a hétvégém szabad volt Birminghamben. Most azonban Portugália után nincs megállás, elkezdjük a felkészülést a nyári szezonra, edzőtáborozunk.

• **Milyen egy átlagos napja?**

– Reggeli, edzés, ügyintézés, ebéd, pihenés, edzés, vacsora és alvás. Saját háztartást vezetek, van két kutyusom, így van mit csinálnom az edzések között is. Nem szoktam unatkozni, mindig rohagyalok mindenfelé.

• **Mit gondol, mi a siker titka?**

– A kitartás és az akarat. Talán ez a két legfontosabb dolog.

• **A Szegedi Tudományegyetemen gyógypedagógusként végzett. Hogyan tekint vissza ezekre az évekre? Tervezi, hogy egyszer majd gyógypedagógusként dolgozzon?**

– Örömmel tekintek vissza azokra az évekre. A jövőben biztos, hogy gyerekekkel szeretnék foglalkozni, de még nem tudom, hogy edzőként vagy gyógypedagógusként. Ezt az idő és a lehetőségek eldöntik majd. Mindenesetre bizonyos, hogy sok dolgot tudok majd kamatoztatni az egyetemen tanultakból.

DIÁKHITEL

A Diákhitel olyan pénzügyi lehetőség, amely biztonságos és hosszú távon is vállalható segítséget nyújt a felsőoktatásban tanuló hallgatóknak, és lehetővé teszi számukra, hogy befektetésként tekintsenek jövőjükre.

ÚJ ÉLŐLÉNYT FEDEZETT FEL AZ SZTE ÖREGDIÁKJA

✦ Kósa Boglárka

A mexikói Yucatán állam víz alatti barlangjainak gerinctelen élőlényeit kutatja Angyal Dorottya zoológus. A szegedi egyetem öregdiákja a közelmúltban kutatócsoportjával egy új vakrákfajt fedezett fel.

– Egy 2016-os expedíció olyan rákfajra lettem figyelmes, amelyet korábban még nem láttam, és a szakirodalomból sem volt ismerős. Később további példányokat találtunk 20 méteres mélység alatt, sötét barlangi zónában. A begyűjtött példányokat fénymikroszkóp és pásztázó elektronmikroszkóp segítségével vizsgáltuk. A DNS-ük alapján és yucatáni rokon rákcsoportokkal összehasonlítva információkhoz jutottunk az új faj leszármazási kapcsolatairól. Az állat nevében a „troglomorpha” tag a barlangi környezethez való alkalmazkodás magas fokára utal: a 10 milliméter testhosszúságú, törekeny, vak, szinte len állat csápjai és járólábai szélsőséges módon meghosszabbodtak, a végtagokon számos érzékszőr és érzékszemölcs fedezhető fel, ezek a mechanikai és kémiai ingerek érzékelésére szolgálnak a fény nélküli környezetben – nyilatkozott az eddig ismeretlen Mayaweckelia troglomorpha barlangi vakrák felfedezéséről Angyal Dorottya.

NAPFÉNYES EREDMÉNYEK

A „filléres áram” reményével kecsegtet a perovszkit anyagcsalád. Miért? Erre a kérdésre is válaszol Janáky Csaba, az SZTE adjunktusa, a tanítványának számító doktorjelölt, Samu Gergely és az amerikai partnereik együttműködése eredményeként az Amerikai Kémiai Társaság három szaklapjában 7 hónap alatt megjelent 4 cikkében.

JANÁKY CSABA

1229

IDÉZETTSÉG

18^h index

 ÚJSZÁSZI Ilona
 BOBKÓ Anna

*Perovszkitból
ezred olyan
vékony réteg
is elég*

Anapelemek kutatás menetéhez jelentős mértékben hozzájárul az MTA–SZTE Lendület Fotelektrokémiai Kutatócsoport. Profijuknak megfelelő módszerekkel vizsgálták egy korábban figyelmen kívül hagyott anyagcsaládot, a perovszkitokat. Az orosz Lev Perovszki által felfedezett, az 1940-es évektől ismert kristályszerkezetű vegyületek optikai aktivitását ugyanis csak 2010 táján ismerték fel a kutatók.

– A hagyományos napelemekben az aktív anyag, a szilícium néhány száz mikrométer vastag, ellenben a perovszkit esetében ez mindössze néhány száz nanométer. Tehát perovszkitból ezred olyan vékony réteg is elég, hogy ugyanazt a mennyiségű fényt nyelje el, mint a szilícium-napelemekben eddig használatos anyagok – érzékeltette az újonnan felfedezett tulajdonság gyakorlati hasznát a kutatócsoport vezetője. Janák Csaba, a Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar Kémiai Intézet Fizikai Kémiai és Anyagtudományi Tanszékének adjunktusa és csapata választ keres a „Miért?”-re.

A perovszkitok közé tartozó vegyületek közös jellemzője, hogy három elemből állnak, kristályszerkezetük képlete: „ABX₃”. A szegedi kutatók négyféle anyaggal, köztük például cézium-ólom-bromid vegyületekkel foglalkoztak. E perovszkitok fotofizikai és elektrokémiai tulajdonságait, valamint a különböző határfelületi jelenségeket vizsgálták.

– Az egyik amerikai partnerünk, az University of Notre Dame kutatója, a 2017 tavaszán Szegedre is ellátogató Prashant V. Kamat 2013–2014 óta foglalkozik a perovszkitok anyagcsaládjával. Velük kezdtünk közös projektbe: az ott felhalmozott gyakorlati tudásra kíváncsian utazott Amerikába az itteni elektrokémiai és fotelektrokémiai tudással fölvértezett doktoranduszom, Samu Gergely.

A perovszkitokkal kapcsolatos amerikai

műhelytitkokat elsajátítva napi 12–16 órán át végzett kísérleteket Samu Gergely, majd eredményeit itthon értékelte mester és tanítvány, és döntött a folytatáshoz szükséges legjobb lépésről. 2017 augusztusában Janáky Csaba is ellátogatott az University of Notre Dame-ra, ahol intézeti szemináriumot tartott. Az ottani és itthoni megbeszélések inspiráló hatására bővült a kutatási téma. A kitarító kísérletezés nagyszámú adathalmazának az értelmezése 7 hónap alatt 4 cikket is eredményezett. – A tudományos közösségben nagy a vita a perovszkitok körül. Ezek az anyagok nagyon ígéretesek, nagyon jó a fényelnyelő képességük és az elektromos tulajdonságuk, de stabilitásuk kérdéses... Ennek sok esetben az okát sem értjük. Épp ezért fontosak a vizsgálataink, amelyek az elemi folyamatokra kívánnak rávilágítani. Azt nézzük, mi történik, ha a perovszkitok fénnel vagy vízzel, vagy oxigénnel találkoznak. Ha ezeket megértjük, akkor e folyamatokat képesek leszünk szabályozni – magyarázta az ACS Energy Letters 2017. júliusi számában publikált közleményük jelentőségét Janáky Csaba. Metodikai jellegű cikket ritkán közölnek a szakmai lapok, bár széles közösséget szolgálnának. Ezért különleges a Chemistry of Materials új folyóiratban megjelent írásuk, amely a perovszkitrétegek elektrokémiáját és spektroelektrokémiáját anyag-

tudományi szempontból mutatja be. A Journal of the American Chemical Society, vagyis a JACS 2017. november 13-án fogadta el a töltéshordozó dinamika szabályozása perovszkit filmekben elektrokémiai módszerekkel témájú dolgozatukat. E JACS-cikkben vizsgálták, hogy a megvilágítás hatására az elektron–lyuk párokból az elektronok miként mennek át az elektronvezető rétegre. A negyedik publikációban a töltéshordozók vándorlásának a másik félfolyamatáról szólva arra válaszoltak, hogy a lyukvezető rétegre hogyan mennek át a pozitív töltésű lyukak. A perovszkitokkal kapcsolatos 4 cikk szerzőgárdája azonos: a két szegedi kutató mellett a világ száz legidézettebb kémikusa között számon tartott amerikai professzor és doktorandusza szerepel. – Ezeknek a könnyen bomló anyagoknak az ultragyors vizsgálatára alkalmas műszer megtalálható Prashant V. Kamat laboratóriumában, de nálunk még nem áll rendelkezésre ez a lézeres technika – árulta el Janáky Csaba. – Ám az ELI-ALPS kutatóintézet laboratóriumában olyan lehetőségek nyílnak, amelyek indokolták, hogy Samu Gergely 2018 januárjától a „szegedi szuperlézeres központ” munkatársaként is folytassa az MTA–SZTE kutatócsoportban elkezdett munkát, a perovszkitokra fókuszálva.

KÍSÉRLETI VÁLLALKOZÁS

A szegedi egyetem két sikeres és fiatal tudósa, a kutatóorvos **Berényi Antal** (képünkön) és a vegyész **Janáky Csaba** az ideg- és az anyagtudományok határterületén mozogva, az **EFOP-3.6.1.** pályázat részeként azt vizsgálja, miként lehetséges az idegsejt-aktivitás ultragyors elektrokémiai detektálása.

A BETEG EMBER REMÉNYE IS, HOGY KORDÁBAN TARTHATÓ A KÁOSZ

Ha a betegség káosz, akkor a testen belüli szabálytalan folyamatok rendezésének matematikai módszerei támogatják a gyógyítást. Az SZTE Bolyai Intézet két matematikusa képes megszelídíteni a káoszt.

■ Röst Gergely 2018-ban az oxfordi matematikai intézetben Ruth Baker professzorral

– Számos területen, például a légkörben, folyadékok áramlásában, de még bizonyos égitestek mozgásában és a testünkön belüli folyamatokban is előfordul egyszerű szabályok által meghatározott, mégis bonyolultnak, szabálytalanak, véletlenszerűnek tűnő viselkedés, úgynevezett kaotikus dinamika. A káosz alaposabb megértése intenzív matematikai kutatások tárgyát képezi a múlt század második felétől – rögzítette kiindulópontját Röst Gergely matematikus. Matematikai módszereken alapuló interdiszciplináris kutatásokat végez az élet- és egészségügy témáiban Röst Gergely, a Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar Bolyai Intézet egyetemi docense, aki jelenleg az Oxfordi Egyetemen dolgozik. Szegedi kollégájával, a Bristoli Egyetemről 2014-ben visszatérő Kiss Gáborral közösen jegyzett, a Chaos című interdiszciplináris folyóiratban 2018 elején megjelent cikkük arra a kérdésre válaszol, hogy miként tartható kordában a káosz.

– A fiziológiai szabályozó folyamatok matematikai leírására szolgál az 1977-ben bemutatott Mackey–Glass-egyenlet, amiben megjelenik a különböző testi

rendellenességek mögött meghúzódó kaotikus viselkedés is. Az egyenlet különböző variánsait sikerrel alkalmazták többek között a vérképző rendszer, a szív és az érrendszer, továbbá, az idegrendszer többféle kóros elváltozásának alaposabb megértésében, illetve kezelésében. Sokszor bonyolultabb modelleknek is ez az egyik építőköve – magyarázta Röst Gergely.

A kaotikus viselkedés sok esetben nem kívánatos, ezért fontos megérteni, hogy milyen módszerekkel lehet megszelídíteni a káoszt. A Röst–Kiss-ötlet lényege, hogy az összes megoldást eltérítik a fázisúter egy olyan különleges részébe, ahol kaotikus viselkedés nem léphet fel. Így módon több különböző mechanizmussal is sikerült a kaotikus viselkedést szabályos periodikus mozgássá vagy éppen egyensúlyi állapotá szabályozniuk.

– Ha a szabálytalan működést okozó paramétereket a megfelelő módon megváltoztatjuk, akkor ezzel rendezetté tehető az egész rendszer. Ez a testen belüli kóros elváltozások megértésében és kezelésében is segíthet – érzékeltette Kiss Gábor a matematikai módszer gyakorlati alkalmazásának a jelentőségét. ■

RICHTER GEDEON

Rólunk gondoskodik 1901 óta.

A magyarországi központú multinacionális gyógyszercég az oktatás és az egészségügy elkötelezett támogatója.

CAMBRIDGE-BEN A GYŐZTES CSAPAT

Antal Éva

A kémia, biológia és fizika tantárgyból, valamint Szent-Györgyi munkásságáról és életéről szóló, középiskolásoknak meghirdetett rangos tanulmányi vetélkedő – az SZTE Szent-Györgyi Tanulmányi Verseny – az egyetem egykori Nobel-díjas rektora előtt tiszteleg, ugyanakkor 2012 óta a tehetséggondozásra is hangsúlyt fektet. A rangos vetélkedőt 2017 decemberében 59 csapat közül a budapesti Baár–Madas Gimnázium csapata nyerte meg. Így aztán kísérőtanárunkkal együtt ők utazhattak Szeged testvérvárosába. A három diák – Uri Benjámin, Makovsky Mihály, Boldizsár Imre –, valamint a győztes csapat felkészítő tanára, Vetlényi Dávid négy napot tölthetett Cambridge-ben, abban a városban, ahol fiatal kutatóként Szent-Györgyi Albert is élt és dolgozott. Ellátogattak a Cambridge-i Egyetemre, fogadták őket a város polgármestere, megnézték a Hopkins Buildingben az eredeti C-vitamint, szétnézték a Trinity College könyvtárban, átsétáltak a Mathematical Bridge-en is – hogy csak néhányat említsünk a gazdag programból. A VI. SZTE Szent-Györgyi Tanulmányi Verseny fődíja volt ez a különleges utazás, amelyet Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Cambridge–Szeged Society és az OTP Travel Zrt. tett lehetővé a győztesek számára.

KAPU A VILÁGRA

Napjainkban a nemzetköziesítés a felsőoktatási fokozatváltás központi eleme. Ez az átfogó program a Szegedi Tudományegyetem kapcsolatrendszerének erősítésére és nemzetközi láthatóságának növelésére fókuszál. Mi történt ezen a területen az elmúlt négy évben? Az SZTE kapu a világra? – kérdeztük az SZTE négy rektorhelyettesét.

NEMZETKÖZI
DIPLOMÁS
KÉPZÉSEK:

19 DOKTORI
KÉPZÉS

10

ALAPKÉPZÉS

22

MESTERKÉPZÉS

KÜLFÖLDI
HALLGATÓK

122
ORSZÁGBÓL

PROF. DR. KEMÉNY LAJOS

tudományos és innovációs rektorhelyettes:

– A nemzetközi tudomány térképén még láthatóbbá teszi Szegedet az ELI-ALPS kutatóközpont és a körülötte kialakuló Science Park. A rendkívül rövid impulzusokat kibocsátó lézersugárzás lehetőségeit kínáló ELI-ALPS népszerűsítését is szolgálja, hogy 2014 óta a lézerek orvosi és élettani felhasználására felkészítő nyári egyetemet tart az SZTE, illetve a legkülönfélébb egyetemi intézeteink szerveznek nemzetközi jelentőségű konferenciákat, workshopokat. Legutóbb például az SZTE Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinikán tartottunk lézerekkel kapcsolatos, gyakorlatorientált kurzust, amely Kanadától kezdve Svájcban át Olaszországig ide vonzott kutatókat. Az SZTE lézerfizikusainak, az anyag- és orvostudománnyal foglalkozó és az ezek határterületein dolgozó munkatársainak kapcsolatrendszere révén is érkeznek kutatók Szegedre a világ minden tájáról. A molekuláris medicina is felkerült Európa térképére, mivel Szeged lett a HCEMM (Hungarian Centre of Excellence for Molecular Medicine) kutatóközpont székhelye. Az elsősorban az orvostudományok, biológia és gyógyszerésztudományok területén tevékenykedő kutatóknak nyílik ezzel lehetőség új kutatócsoportok alapítására, és bízunk abban, hogy sikerül külföldről is hazacsábítani kutatókat. Óriási verseny a tudomány nemzetközi világában, és az SZTE versenyben van. Az SZTE azon egyetemek közé tartozik, amelynek kutatói képesek elnyerni például az Európai Kutatási Tanács vagy az MTA Lendület pályázatait. A külföldi tudományos intézményekből hazatelepülést tervezőknek nyújt ösztönzést az Új Nemzeti Kiválósági Program. E támogatással több témában végezhető élvonalbeli kutatás egyetemünkön, ami tovább növeli az SZTE nemzetközi vonzerejét. Nagyon örülnénk annak, ha minden tudományterületen legalább egy új kutatócsoport alakulna nemzetközi vezetéssel. Minden alap kutatás magában rejti az innováció lehetőségét. Újat kitalálni, újat alkalmazni – ez a felfedező kutatás, az innováció első lépése. Az alaputatást végző egyetemi kutatók fő törekvése a publikáció, miközben mérlegelik, hogy eredményüknek van-e olyan eleme, amely üzletileg hasznosítható, érdemes-e elmozdulni a szabadalom vagy a know-how irányába. A szabadalmaztatásban az SZTE segíti a kutatót: még nemzetközi együttműködésben befogadott szabadalmi bejelentéssel is büszkélkedhetünk.

PROF. DR. NAGY KATALIN,

nemzetközi ügyekért felelős rektorhelyettes:

– Az SZTE nemzetközi láthatóságát növelve a különböző ösztöndíjprogramokban részt vevő országok nagyköveteit meghívtuk a szegedi egyetemre, azzal a céllal is, hogy közvetlen oktatási-tudományos kapcsolatok alakuljanak ki. A Magyar Rektori Konferencia Nemzetközi Bizottságának elnökeként azt is elmondhatom, hogy az SZTE oktatási és kutatási spektruma olyan széles, hogy különleges érdeklődés mutatkozik a külföldi delegációk részéről. A találkozások alkalmával számos írásbeli megállapodás született az orvosi és természettudományi területtel a mezőgazdasági és zeneművészeti karokon át egészen a bölcsészettudományi területig. A látogatásokat a nagykövetek előadásai színesítették, így a szegedi egyetemről kiutazó hallgatók és oktatók is első kézből kaptak információt egy-egy országról. Az elmúlt időszakban többek között az amerikai, az angolai, a chilei, a dán, az equadori, a francia, a holland, az indiai, az iráni, a kínai, a kubai, a marokkói, a mexikói, a nigériai, az osztrák, a román és a svéd diplomata is Szegedre látogatott. A munkánk sikerességét mutatja, hogy 2014 óta az SZTE-re érkező Stipendium Hungaricum ösztöndíjas hallgatók száma a nyolcszorosára emelkedett. A mobilitási programokban, mint például az Erasmus+, a Campus Mundi vagy a CEEPUS, a ki- és beutazó hallgatói létszámok alapján Szeged vezető szerepet tölt be. A növekvő külföldi hallgatói létszám a magyar hallgatók multikulturális közösségben való tanulmányait és szocializációját segíti elő, hiszen az idegen nyelvek gyakorlása mellett más országok kultúrájának megismerésére is lehetőséget ad. Ennek kiemelkedő része a szegedi American Corner és a Szegeden tanuló külföldi diákok hagyományos kulturális estje (ICE), melyen több ország nagykövete is részt vesz. Nemcsak rektorhelyettesi megbízatásom ideje alatt, hanem szakterületemen, a Magyar Fogorvosok Egyesületének vezetőjeként is segítem az SZTE nemzetköziesítési munkáját, hiszen a külföldi konferenciákon mindig népszerűsíttem a szegedi egyetemet.

110 PHD PROGRAM

PROF. DR. KARSAI KRISZTINA

oktatási rektorhelyettes:

– A nemzetköziesítés területén az egyik legfontosabb prioritás az idegen nyelvű képzések számának növelése. Mára az SZTE által művelt minden képzési területen megtörtént az összes doktori iskola és további 32 képzés idegen nyelvű regisztrációja. Jelenleg angol, francia és német nyelven indítunk teljes idejű képzéseket, de bizonyos nyelvzakok – részképzésben – az adott nyelven is elérhetők. Ehhez kapcsolódóan elindult a hallgatói léthez szükséges dokumentumok, például a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat lefordítása. A gördülékeny ügyintézés érdekében folytatódott az adminisztratív munkatársak, és ahol szükség volt rá, az oktatói állomány idegen nyelvi és oktatási kompetenciáinak fejlesztése. Jelentős célkitűzésünk, hogy a szegedi egyetem belépjen valamelyik nemzetközi MOOC szolgáltató platformra, mert nemzetközi szinten is versenyképes online kurzusokat kívánunk kialakítani magyar és angol nyelven, hogy így is megjelenjünk a nemzetközi piacon. Az online kurzusok előzménye és persze egyik változata a távoktatás, amely magyar nyelven évek óta sikeres a szegedi Gazdaságtudományi Karon. Ez a képzés a jövőben akár idegen nyelven is elindulhat. Az SZTE-n idegen nyelven elérhetőek a hallgatói szolgáltatások, a sportolási és a kulturális lehetőségek. Ezek közül is az egyik legfontosabb az Egyetemi Életvezetési Tanácsadó Központ angol nyelvű mentálhigiénés tanácsadása, melyen a tanulási problémákra is megoldást kaphatnak a diákok. A külföldi hallgatók számára a magyar vagy az idegen nyelvek tanulásában sincs akadály, az Idegennyelvi Kommunikációs Intézet jóvoltából. Az SZTE a tehetséggondozó, illetve kiválósági pályázatait és az intézményen belüli szakmai versenyeket már akként hirdeti, hogy mind a magyar, mind a külföldi hallgatók egyaránt tudjanak pályázni és támogatást szerezni. Az új szakok indítása esetében kötelező az úgynevezett mobilítási ablak kialakítása. Ez azt jelenti, hogy a mintatantervnek biztosítania kell egy olyan szemesztert, amikor az alacsonyabb kredit- és óraszám megengedi, hogy a hallgató Erasmus+ vagy más mobilítási programmal külföldi tanulmányútra utazzon, és az ott megszerzett krediteket az itthoni teljesítéséhez elismerjük. Tehát a nemzetköziesítési törekvések eredményét a magyar nyelvű hallgatók is élvezik.

PROF. DR. MARTINEK TAMÁS

közkapcsolati rektorhelyettes:

– Az oktatás és a kutatás szakmai aspektusai időnként értelmet nyerhetnek ugyan a nemzet szintjén, de az SZTE teljesítménye és kiválósága elsősorban globális szinten mérettetik meg. Így az imázsunk óhatatlanul egy olyan nemzetközi térben alakul ki, ahol néhány ezer egyetem küzd a láthatóságért, elismertségért. Az eligazodást az egyetemi ranglisták segítik, amelyek számos paramétert figyelembe vesznek a teljesítmény és minőség megítélésére, de ezek között a tudományos teljesítmény és innováció súlya meghatározó. Azt a célt tűztük ki, hogy a rangsorok működését megértsük, és ennek fényében feltérképezzük az SZTE gyenge pontjait és potenciális erősségeit.

Eredménynek tekintem, hogy sikerült megállapítanunk az SZTE tudományos teljesítményének és kiválóságának állapotát a versenytársainkhoz képest. Többek között erre is építve világos stratégiát sikerült megalapozni, amelynek fókuszában a tudományos kapacitásunk tudatos minőségi javítása és mennyiségi növelése áll kutatócsoport-központú szemléletben.

Az elmúlt rektori ciklus több olyan programjának irányításában is részt vettem, amelyek iparkodtak ezeket a célokat megvalósítani: a Molekuláris Medicina Kiválósági és az Interdiszciplináris Kiválósági Központok megalapozása, elindítása. Mindkét projekt azon munkálkodik, hogy Szegedet jobban beágyazzuk a nemzetközi kutatási térbe, idevonzunk sikeres külföldi kutatócsoportokat, tehetséges kutatókat, és ezáltal is javítsuk a kiválóságot.

16 MTA ÁLTAL
TÁMOGATOTT
KUTATÓCSOPORT

9 MTA LENDÜLET
KUTATÓCSOPORT

5 ERC
KUTATÓCSOPORT

SZEGED AZ EGYETEMISTÁK VÁROSA - MENNYIBE KERÜL A DIÁKÉLET?

KÖZLEKEDÉS

diák összvonalas havi bérlet
4000 Ft

használt kerékpár
20 000 Ft

SZÁLLÁS | ALBÉRLET

1,5 szobás lakás
50 000 Ft/hó (rezi nélkül)

albérleti szoba
30 000 Ft/hó (rezi nélkül)

kollégiumi szoba
10 000 Ft/hó

KIKAPCSOLÓDÁS

konzertjegy
2500 Ft

vadasparki belépő
1800 Ft

fürdőbelépő
1600 Ft

SZOLGÁLTATÁSOK

fodrász

férfi hajvágás
2500 Ft

női hajvágás
3500 Ft

ÉTEL & ITAL

presszókávé
250 Ft

1 kg kenyér
190 Ft

latte
380 Ft

1 l 2,8%-os tej
220 Ft

1 korsó sör
350 Ft

1,5 l szénsavas ásványvíz
59 Ft

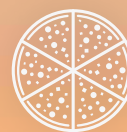
0,75 dl bor
800 Ft

hamburger
320 Ft

hot dog
400 Ft

pizza 950 Ft

menüebéd
650-790 Ft

A könyvtár digitális írástudásunkat fejleszti

GAJZER Erzsébet

BOBKÓ Anna

2297

LÁTOGATÓ/NAP

10

REPOZITÓRIUM

86

APC ÁTVÁLLALÁSSAL
MEGJELENT
TUDOMÁNYOS
KÖZLEMÉNY

2,9

MILLIÓ OLDAL
DIGITALIZÁLT
DOKUMENTUM

A modern kor kihívásaira válaszolva olyan kibővült eszköztárral segíti a tudományos munkát az egyetemi könyvtár, mint az online tartalmak szolgáltatása, e-tananyagok archiválása, a nyílt hozzáférésű publikálás támogatása és a repositóriumszolgáltatás, mindemellett megőrizte alapvető feladatát, vagyis az információgyűjtést és -szolgáltatást.

Kettős funkciót tölt be napjainkban az egyetemi könyvtár: változatlanul fontos tanulási térként és találkozási pontként működik, ugyanakkor a 21. századi technológiai fejlődéssel és az információs forradalommal a könyvtárak is a hálózatba kerültek. A hálózatosodás hatására a könyvtár területe a virtuális térre is kiterjedt.

– Az internet világában az információ mindenki számára könnyen elérhető, ugyanakkor az óriási adathalmazban a hiteles információt megtalálni nem egyszerű. A könyvekre, az olvasásra továbbra is van igény, de megváltoztak a felhasználói szokások. A Google-generáció tagjai célzottan keresik az információt, rövid kérdésekre akarnak azonnal adekvát választ kapni. Az nem számít, hogy a válasz egy folyóiratban, könyvben vagy a világ túlsó részén egy adatbázisban van. Ez óriási felelősség a könyvtárnak, hiszen meg kell találni a hiteles információforrásokat és azok szolgáltatásának módját. A tartalmakhoz olyan hozzáadott értéket kell rendelnünk, amely segítségével a felhasználó megtalálja a számára releváns információt, és azt megfelelően fel is tudja használni. Az egyetemi könyvtár elsősorban az oktatást és a kutatást szolgálja ki, ehhez kell igazítani a forrásokat és az eszköztárat. Ma már nem fénymásolatokban, jegyzetekben, hanem a különböző online dokumentumokban, elektronikus feljegyzésekben tároljuk az adatokat – fogalmazott Keveházi Katalin, az SZTE Klebelsberg Kunó Könyvtár igazgatója.

A könyvtár életében folyamatos feladatbővülés zajlik. Olyan új feladatokat látnak el, mint az online tartalmak szolgáltatása, a kutatók publikációinak, azok adatainak és hivatkozásainak gyűjtése, a publikálási folyamat

307 m

81 m

Ezek a dokumentumok kinyomtatva

és a tudományos eredmények disszeminációjának támogatása, a felhasználóképzés átalakítása a fenti feladatoknak megfelelően és a digitális kompetenciák erősítése érdekében. Mindazt a tartalmat, ami az egyetemen létrejön, a könyvtár repozitóriumokban őrzi és szolgáltatja. Ezekben a teljes szövegű adatbázisokban tárolják például a doktori disszertációkat, a szakdolgozatokat, az egyetemi szerzők publikációit, az egyetemtörténeti dokumentumokat, az SZTE-n született tudományos könyveket, folyóiratokat, tananyagokat.

– Világszerte egyre erőteljesebb az igény a tudományos eredmények open access, vagyis nyílt hozzáférésű elérésére. Ennek lényege, hogy a felhasználót nem terheli előfizetési díj, a publikációk megjelenéséért a szerző – a kutatóintézet, az egyetem – fizeti ki a megjelenés díját. Ez az Article Processing Charge, az APC. Az SZTE pályázati rendszerben külön forrást biztosít a kutatóknak a nyílt hozzáférésű cikkek megjelentetéséhez, a könyvtár a „Szerzői eszköztár” szolgáltatásaival segíti a kutatókat a publikálásban és a

pályázásban. Ez a publikációs támogatás egyre népszerűbb. A könyvtár az open access törekvések jegyében a közelmúltban egy olyan platformot is elkészített, amely az egyetemen megjelenő tudományos folyóiratok számára nyújt lehetőséget: az Open Journal System (OJS) a teljes szerkesztőségi munkát lefedi, és maga a folyóirat is publikálható ebben a keretben. Több mint 10 kiadóval állunk kapcsolatban, azért, hogy az egyetemi folyóiratok bekerüljenek ebbe a rendszerbe – tette hozzá a könyvtár vezetője.

228 047
E-KÖNYV

86 195
ONLINE FOLYÓIRAT

38
ADATBÁZIS

AMERICAN CORNER NYÍLT SZEGEDEN

✂ Antal Éva

Az American Spaces hálózat legfiatalabb tagja a Szent-Györgyi Albert Agórában az Amerikai Egyesült Államok Nagykövetsége, a Szegedi Tudományegyetem és Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata közreműködéséért jött létre. Szegeden is megnyílt az American Corner a világ 169 országában, Szűltől Szabadkáiig jelenlévő American Spaces hálózat legújabb tagjaként. Budapest, Debrecen, Veszprém és Pécs után a szegediek is

tapasztalhatják: az American Corner programokat és előadásokat szervez, amelyeken a résztvevők megismerhetik az amerikai hagyományokat, tájékoztatást kaphatnak az amerikai továbbtanulási lehetőségekről. Nagy hangsúlyt kapnak a tudományt és technológiát népszerűsítő programok, valamint azok a foglalkozások, amelyeken a résztvevők fejleszthetik angoltudásukat, és megismerhetik az amerikai kultúrát.

FESZTIVÁLTÓL FESZTIVÁLIG A KULTÚRA JEGYÉBEN

A felsőoktatási intézmény alaptervevényessége az oktatás, a tudományos kutatás, a művészeti alkotótevékenység. Az egyetemi művészeti csoportok működtetésére, az egyetemi polgárok alkotótevékenységének ösztönzésére létesült az SZTE Kulturális Iroda.

UNIVERSITAS
SZIMFONIKUS
ZENEKAR

67 fő

SZEGEDI
EGYETEMI
ÉNEKKAR

64 fő

ŐSZI KULTURÁLIS FESZTIVÁL

41 nap 65 helyszín 310 program

EGYETEMI TAVASZ

38 nap 47 helyszín 300 program

A SZEGEDI UNIVERSITAS ÉVGYŰRŰI

Időspirál köti össze a magyarországi Szegedet, a romániai Kolozsvárt és a litvániai Vilnát: a három város felsőoktatási intézménye gyökereit a XVI. századig vezeti vissza. A humanista műveltségű uralkodó, Báthory István adja ki 1579-ben a vilnusi és 1581-ben a kolozsvári universitas alapítólevelét. A Kolozsvárott a történelem viharaiiban újból és újból újjászülető egyetem a XX. század eleji világháborút lezáró trianoni diktátum következtében kényszerül Szegedre menekülni. Az Erdélyből száműzött egyetemet 1921-ben fogadja be az alföldi város, ahol az egyetemalapítási törekvés az 1700-as évtől kezdve egyre élénkebb.

„Mi egy törzsnek vagyunk két hajtása...” – mondja 1940-ben Szent-Györgyi Albert, a szegedi egyetem rektora, aki szerint „semmiféle jogi formula nem fejezi ki azt a bensőséges viszonyt, amely minket a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetemhez köt...” Rectori székfoglaló beszédében fejti ki, hogy „az egyetem feladata hármas: legelső hivatása gyűjteni, terjeszteni és gyarapítani az emberi tudást. Második feladata kis számban nevelni a jövőnek tudósokat, akik majdan ezt a hivatást tőlünk átveszik. Újabb eredetű, de nem kevésbé magasztos az egyetemnek harmadik hivatása, nevelni a haza részére polgárokat, akik el vannak látva a szellem fegyverével... A mi egyetemünknek van még egy negyedik különleges hivatása is: hogy a nagy magyar Alföld szellemi központja legyen...” E misszió újraértelmeződik a felsőoktatás globalizálódásával.

Integrációval – a gyökereit 1840-ig visszavezető szegedi tanító- és tanárképzés, az addig más egyetemek karaként működő hódmezővásárhelyi és a szegedi főiskolák, valamint a szegedi orvos- és a tudományegyetem egyesülésével –, a XXI. század indulásával együtt születik meg a szegedi universitas, az ország legjobb minőségű kutatóegyeteme. A 12 karú Szegedi Tudományegyetem versenyképes nemzetközi felsőoktatási térben.

SZTE

A szegedi és hódmezővásárhelyi felsőoktatási intézmények integrációja Szegedi Tudományegyetem (SZTE) néven.

A szegedi egyetem hallgatói létrehozzák az első, a kommunista párttól független érdekvédelmi szervezetet, a Magyar Egyetemisták és Főiskolások Szövetségét (MEFESZ)

A szegedi egyetem professzora, Szent-Györgyi Albert Stockholmban átveszi a Nobel-díjat.

Szegeden megindulnak az egyetemi építkezések.

A szegedi universitas jubileumai: a kolozsvári egyetem alapításának 440., a Tisza-parti városba telepedésének 100. évfordulója.

2021

2017

Átadják a Tanulmányi és Információs Központ épületét, melynek nagy részében az egyetemi könyvtár kap helyet.

2004

Átadják Magyarország modern kori történetének legnagyobb tudományos beruházását, az ELI-ALPS lézeres kutatóközpontot, köré Science Park szerveződik.

2000

A Szegedi Egyetemi Szövetség intézményei: a József Attila Tudományegyetem, a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola, a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Élelmiszeripari Főiskolai Kara (Szeged), a Debreceni Agrártudományi Egyetem Mezőgazdasági Főiskolai Kara (Hódmezővásárhely), valamint társult tagként a hittudományi főiskola és az MTA Szegedi Biológiai Központja.

1996

1956

A szegedi egyetem kettéválk: a Ferenc József Tudományegyetem Kolozsvárra költözik; az újonnan alapított szegedi egyetem a Horthy Miklós Tudományegyetem nevet kapja.

1940

Klebelsberg Kunó kultuszminiszter felavatja a Dóm tér egyetemi épületeit.

1937

1930

1926

Az ideiglenesen Szegedre helyezett kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem új, első Tisza-parti tanévének kezdete.

1921

Kolozsvárott, Magyarország második tudományegyetemén megindul az oktatás.

1919

1872

Az Erdélyt megszálló román hatóságok a kolozsvári magyar egyetem helyén román egyetemet indítanak.

1774

1581

A Báthory-egyetemet Mária Terézia magyar királynő újjászervezi.

Báthory István (1533–1586) erdélyi fejedelem kiadja a kolozsvári egyetem alapítólevelét.